

การศึกษาชั้นมูลฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของหนังสือพิมพ์

ในปัจจุบันสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการสื่อความหมาย ความเข้าใจ ในระหว่างบุคคลในสังคมนั้นต้องอาศัยสื่อมวลชน สื่อมวลชนในปัจจุบันมีหลายชนิดที่เกี่ยวข้องกับวงชีวิต ของคน แต่สื่อที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตสื่อหนึ่งนั้น ได้แก่ "หนังสือพิมพ์" หนังสือพิมพ์ มีหน้าที่ต่อ ชุมชนอยู่หลายประการ คือ รายงานไต่ทราบถึงเหตุการณ์ที่สำคัญ ๆ ทั้งในและนอกประเทศและไต่ทราบ ถึงปฏิบัติการของชุมชนต่อสถานการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้น เสนอความคิดเห็น ความเคลื่อนไหว ความเป็นไปของชุมชน เป็นปากเสียงแทนชุมชนเพื่อความยุติธรรมและผลประโยชน์ของชุมชน หนังสือพิมพ์ทำให้ผู้อ่านใคร่จู้ และเข้าใจสังคม สิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของชุมชน และหนังสือพิมพ์จะเป็นกระจกสะท้อนให้ เห็นว่าสังคมนั้นมีแนวความคิดเป็นอย่างไร พฤติกรรมโดยส่วนรวมเป็นอย่างไร²

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังเป็นสื่อมวลชนที่มีคุณสมบัติและอิทธิพลแตกต่างไปจากสื่อมวลชนประเภท อื่นอย่างมากคือ เรื่องราวในหนังสือพิมพ์ สามารถเก็บเป็นหลักฐานได้ยิ่งยืนานกว่าที่ได้ฟังจากวิทยุหรือ ภาพที่ได้เห็นจากโทรทัศน์ ผู้อ่านสามารถอ่านเมื่อใดก็ได้ตามสะดวกและนำไปอ้างอิงได้ทุกโอกาส³

¹ "หนังสือพิมพ์ , " วารสารทองสุก , 7 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2516) : 65 .

² สุภาพรอน บุญสะอาด , ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนัก พิมพ์บรรณกิจ , 2517) , หน้า 141 .

³ Wesley Clark , Journalism Tomorrow (Syracuse, New York : Syracuse University Press, 1958) , P. 2.

✓ ชาย อุดเดชประจักษ์ ได้เปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์กับวิทยุกระจายเสียงไว้ดังนี้

หนังสือพิมพ์	วิทยุและโทรทัศน์
1. เก็บเป็นหลักฐานได้ยั่งยืน	1. ฟังแล้วหมดไป
2. ใช้สอบข้อเท็จจริงได้ แกะไขได้	2. ทดสอบได้ยาก
3. อ่านเมื่อใดก็ได้ตามสะดวก	3. รับได้เฉพาะเวลากำหนด
4. สามารถให้ชาวละเอียดยกกว่าและติดตามข่าวได้เสมอถ้าหากมีเนื้อหามาก ทำฉบับพิเศษได้	4. ทำไม่ได้เพราะติดขัดด้วยเวลา
5. เอกชนเป็นเจ้าของ ฉะนั้นจึงมีความคิดแตกต่างกันได้อย่างมาก	5. เป็นส่วนราชการ ความคิดเห็นจึงสอดคล้องไม่แตกต่างกัน
6. เปิดโอกาสรับความคิดเห็นและคำร้องทุกข์ของราษฎรได้มากกว่า	6. ทำไม่ได้มากกว่าเท่า

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างนี้จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการอ่านและเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อกันไม่ให้ประชาชนล้มหนังสือได้ง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ¹

คำจำกัดความของหนังสือพิมพ์

เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ มีผู้ให้คำจำกัดความดังนี้

Carter V. Good ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ว่า คือสิ่งพิมพ์ออกตามระยะเวลาที่กำหนดติดต่อกันไปเป็นลำดับมีลักษณะเป็นกระดาษขนาดใหญ่จำนวนหลายแผ่นพับได้ จุดมุ่งหมายเพื่อเสนอข่าวสารและสิ่งที่น่าสนใจทั่วไป²

¹ชาย อุดเดชประจักษ์, การหนังสือพิมพ์ (พระนคร : โรงพิมพ์ทองถิ่น. กรมการปกครอง , 2511) , หน้า 21.

²Carter V Good , Dictionary of Education (London : McGraw-Hill, 1956) , P.637.

✓ Samuel Beckoff อธิบายถึงหนังสือพิมพ์ว่าเป็นอุปกรณ์การสื่อสารมวลชนประเภท
ตีพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นประจำและสม่ำเสมอ หนังสือพิมพ์เหล่านี้ในสหรัฐอเมริกาบรรจุคำเฉลี่ยฉบับละ
ประมาณ 60,000 คำ เนื้อที่ประมาณ 20 เพอร์เซ็นต์ของหนังสือพิมพ์เป็นโฆษณา 10 เพอร์เซ็นต์
เป็นบทความและเรื่องตลกขบขันต่าง ๆ 5 เพอร์เซ็นต์ เป็นบทบรรณาธิการ เนื้อหาที่เหลือออกนั้น
เป็นข่าว¹

✓ ส่วน Julian Adams กล่าวถึงความหมายของหนังสือพิมพ์เป็นอีกลักษณะหนึ่งว่า
หนังสือพิมพ์รายวันคือหนังสือพิมพ์ที่ออกจำหน่ายสม่ำเสมอเป็นประจำทุกวัน มักจะพิมพ์ในเมืองหลวงหรือ
เมืองใหญ่ ๆ ลงข่าวทุกชนิด เช่นข่าวภายในประเทศ ข่าวธุรกิจการค้า ข่าวกีฬา ข่าวสังคมและข่าว
บันเทิง เป็นต้น ข่าวที่น่าลงเป็นข่าวสด ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้นหรืออย่างช้าไม่เกิน 2 ถึง
3 วัน²

วัตถุประสงค์ของหนังสือพิมพ์

✓ โดยทั่วไป ๆ ไปหนังสือพิมพ์มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อแจ้งข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโลกให้ผู้อ่าน
ทราบ
2. เพื่อให้ความเข้าใจ หนังสือพิมพ์จะต้องตีความเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ที่เห็นว่า
ประชาชนมีความประสงค์ใครทราบหนังสือพิมพ์จะนำเหตุการณ์ หรือเรื่องราวนั้น ๆ ให้ประชาชนทราบ
โดยแจ่มชัด และให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง

¹Samuel Beckoff , Newspapers (Oxford Communication Arts Series
Department of English, Long Island City High School ; New York : New
York City Oxford Book, 1965), P. 5.

²Julian Adams, Press Time, 2d ed. (New York : Prentice Hall,
1959), P. 29.

3. เพื่อให้คำแนะนำในเรื่องที่คาดว่าประชาชนประสงค์ใคร่ทราบ หรือเรื่องใดที่เห็นควรแนะนำให้ประชาชนทราบ
4. ให้ความเพลิดเพลิน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สนุกสนานในเรื่อง และรสของเรื่องที่หนังสือพิมพ์นำลง¹

อิทธิพลของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อสังคมอย่างมาก เพราะหนังสือพิมพ์จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางแห่งสังคมและความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนทุกประเภท และทุกระดับชั้นในการแข่งขันหรือเรียกร้องความต้องการจากประชาชน หนังสือพิมพ์สามารถช่วยเร่งเร้าความรู้สึกและเป็นผู้จริงจังมวธอนให้คอยตามได้ หนังสือพิมพ์จึงมีบทบาทสำคัญมากในการเร่งเร้าและพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญในทุก ๆ ด้าน

Frank W. Rucher
in Journal.

Frank W. Rucher กล่าวถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อสังคม ดังนี้

1. ทำหน้าที่แถลงการณ์โดยเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน
2. ให้สาระสำคัญของข่าวสาร โดยอาจมีภาพประกอบความเข้าใจได้
3. สร้างประสามติโดยการกระตุ้นให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นลงในหนังสือพิมพ์
4. เผยแพร่ชุมชนของตนต่อโลกภายนอกและชี้ให้เห็นถึงขอบกพร่องและข้อควรแก้ไขของชุมชน
5. ป้องกันและเหนียวรั้งการกระทำที่ผิดตามวิถีทางประชาธิปไตย
6. ให้การศึกษาแก่ผู้อ่านโดยให้ความรู้ในค่านต่าง ๆ²

¹วิฑูรย์ วิริยะพันธ์ , ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการหนังสือพิมพ์ (พระนคร : วิริยะการพิมพ์ , 2504) , หน้า 48 - 51.

²Frank W. Rucher, Newspaper Organization and Management, (Iowa : Iowa State University Press, 1968), P 5 - 6.

ส่วน เสมัวร์ - เออร์ (Seymour - Ure) ได้อธิบายไว้ดังนี้คือ

1. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างรัฐบาลและประชาชน มีหน้าที่แพร่ข่าวสารและความคิดเห็นของสองสถาบัน ซึ่งใหญ่กว่ากันคือเห็นว่ามิอะไรเกิดขึ้นบ้างในสังคมและรัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในกรณีใดบ้าง
2. หนังสือพิมพ์มีหน้าที่สร้างประชาชาติโดยการแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ มีความเห็นเป็นของตนเองและมุ่งความสนใจไปยังเรื่องที่เหมาะสม
3. หนังสือพิมพ์มีหน้าที่รักษาดุลประโยชน์ของประชาชน โดยการตรวจสอบพฤติกรรมของนักการเมืองให้กระทำหน้าที่ส่วนรวมอย่างแท้จริง มิฉะนั้นหนังสือพิมพ์จะใช้วิธีการเปิดโปงพฤติกรรมอันทุจริตของนักการเมือง โดยในขั้นต้นอาจเป็นการตั้งข้อสงสัย ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงกดดันจากประชาชนอันอาจยุติการกระทำที่ทุจริตของนักการเมืองนั้นได้ อาศัยอำนาจของหนังสือพิมพ์ในแง่นี้ หนังสือพิมพ์จึงมีความสามารถสร้างอิทธิพลต่อการเมืองได้¹

โดยเฉพาะในประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งประชาชนขาดความสำนึกในการมีชาติและไม่มีประสบการณ์ในการปกครองตนเองควยแล้ว หนังสือพิมพ์จึงเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ โดยสรุปได้จากที่ แชรรม (Schramm) กล่าวไว้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์สามารถเป็นสะพานเชื่อมระหว่างสังคมเก่ากับสังคมใหม่เข้าด้วยกัน
2. หนังสือพิมพ์สามารถดึงความสนใจของประชาชนใหม่มาอยู่ที่การพัฒนาประเทศได้
3. หนังสือพิมพ์สามารถกระตุ้นประชาชนให้เกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้า ให้รักชีวิตที่ดีกว่าเดิม เปลี่ยนทรศนะที่ล้าหลัง เพื่อให้การพัฒนาเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือหนังสือพิมพ์ในประเทศด้อยพัฒนาเป็นตัวจักรที่สามารถเชื่อมโยงให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ สร้างความมั่นใจ ความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้นำและเป็นพลังให้ประเทศนั้น ๆ ก้าวไปสู่วิถีทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้เร็วขึ้น

¹Seymour-Ure Colin, *The Press, Politics and the Public* (London : New Fetter Land , 1968) , P.15 - 19.

²Wilbur Schramm, *Mass Media and National Development* (California : Stanford University Press, 1964), P. 16.

หนังสือพิมพ์กับการศึกษา

หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องวัดไคว่าชุมชนใดมีการศึกษาถึงขนาดพอสมควรหรือไม่ องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Unesco) แห่งประเทศไทยทำสถิติไว้ว่าในประชากร 100 คน ถ้ามีวิทยุฟัง 3 เครื่อง มีที่นั่งภาพยนตร์ 2 ที่ และมีหนังสือพิมพ์อ่าน 5 ฉบับ แสดงว่าชุมชนนั้นมีการศึกษาคือพอสมควร¹ ทั้งนี้เพราะการศึกษาไม่ไคหมายถึงการเรียนวิชาทาง ๆ ตามหลักสูตรในชั้นเรียนเท่านั้น แต่หมายถึงการเรียนรูจากประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย เช่น จากหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุและชมโทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อมวลชนต่าง ๆ เหล่านี้สามารถจะนำเรื่องราวต่าง ๆ ไปสู่บุคคล เป็นจำนวนมาก แต่ในบรรดาสื่อมวลชนเหล่านี้ Edwin Emery กล่าวไว้ว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทและอิทธิพลต่อการศึกษามากที่สุด บทความและสารคดีในหนังสือพิมพ์มักจะมีเนื้อหาครอบคลุมหลายวิชา เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งผู้อ่านสามารถเลือกอ่านเองตามต้องการ² โดยทั่วไปหนังสือพิมพ์จะเ็ปะโยชน์ทางด้านการศึกษาวิชาการต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ช่วยให้เกิดความรู้กว้างขวางทันต่อเหตุการณ์ของโลก คอลัมน์ข่าวการเมืองและการปกครองภายในประเทศ ซึ่งมีเรื่องเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลทำให้ทราบเกี่ยวกับการตัดสินใจของรัฐบาล และปัญหาต่าง ๆ

2. ข่าวเรื่องราวสารคดีซึ่งบางครั้งจะให้รายละเอียดละเอียดถี่ถ้วนในหนังสือพิมพ์มากกว่าในตำราเรียนหรือบางครั้งอาจจะมีประวัติหรือเรื่องราวของบุคคลสำคัญลงในหนังสือพิมพ์ก่อน แต่ยังไม่ตีพิมพ์เป็นหนังสือเล่มออกสู่ตลาดหนังสือ

3. เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและหนังสือพิมพ์บันทึกข่าวหรือเรื่องราวนั้นไว้ต่อมาภายหลังเหตุการณ์นั้นก็กลายเป็นประวัติศาสตร์ เราสามารถเก็บหนังสือพิมพ์ไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ หนังสือพิมพ์เฝ้าช่วยในการสอนประวัติศาสตร์ใค้อีกทางหนึ่ง

¹ สุภาพรรณ บุญสะอาด , ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย , หน้า 152 - 153 .

² Edwin Emery, Introduction to Mass Communication, (New York : DoDd, Meed & Co., 1966) P.1174.

4. ชาวอาชญากรรมเป็นตัวอย่างที่ดีในการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับศีลธรรม คุณธรรมและความประพฤติอันเป็นประโยชน์แก่การศึกษาถึงพฤติกรรมของคนในสังคม เป็นส่วนของการศึกษาค้นคว้าวิจัยและสังคมวิทยา

5. หนังสือพิมพ์มาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียนได้โดยตรงในวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะในวิชาภาษาไทยและสังคมวิทยา

✕ 6. หนังสือพิมพ์ช่วยแพร่ข่าวเกี่ยวกับการศึกษาให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ประกาศผลการสอบได้ ประกาศรับนักเรียนเข้าเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ประกาศทุนการศึกษา ชาวเหล่านี้จะรู้ได้ทั่วถึงในเวลาอันรวดเร็วจากหนังสือพิมพ์รายวัน

7. ช่วยแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน¹

นอกจากนี้องค์การยูเนสโกได้สรุปบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการศึกษา ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่เชื่อถือได้ที่สุดในการให้การศึกษาแก่มวลชน
2. หนังสือพิมพ์ในสังคมประชาธิปไตยจะมีเสรีภาพในการสะท้อนความคิดเห็นนานาชนิด
3. หนังสือพิมพ์จะรักษาวินัยธรรมและบรรณกรรมของชาติ²

ดังนั้นหนังสือพิมพ์รายวันจึง เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการให้การศึกษาแก่โรงเรียนแก่ประชาชนแก่การที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการศึกษามากที่สุด Samuel Beckoff ได้เสนอแนะการอ่านหนังสือพิมพ์จะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากการอ่านมากที่สุด ดังนี้

1. พยายามหาเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน
2. เลือกอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับที่ดีที่สุด ซึ่งใดแก่หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวยุติธรรม แนนอนและ

¹ สุภาพรธรรม บุญสะอาด, ประวัติหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย, หน้า 152-160.

² UNESCO, "Learning Never Ends, " Proceedings of the Second International Seminar on Workers and Adult Education. Israel, December 1 - 20, 1964, P. 185 - 186.

ละเอียดขอ หน้บรณชกรคว รอยย้งที่ตองอาน

3. เลือกอานเรื่องที่มีคุณค่า อยาลือกอานเฉพาะเรื่องราวที่สนใจเพียงอยางเดียว
4. ชาวหรือคอลัมน์ใดที่เห็นว่าสำคัญและน่าสนใจคว รุทธิศเวลาอานให้มากกว่าเรื่อง ราวที่สำคัญและน่าสนใจ รองลงมา
5. อานอยางระมัดระวังและพินิจพิเคราะห์วิจารณ์ญาณและเหตุผล โดยเฉพาะเรื่อง ราวที่เกี่ยวกับการทำศึกกฎหมายและนโยบายการ เมืองอยาควนเชื่อชาว โฆณาชวนเชื่อทุกกรณี
6. วางตัวเป็นกลางไม่ลำเอียงใด ๆ
7. ควรติดตามอ่านข่าวสังคมให้ตอเนื่องกันเพื่อจะได้มีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ คดียิ่งขึ้น
8. ไม่ควรเชื่อชาวโฆณาทั้งหมดโดยสิ้นเชิง พยายามตรวจสอบข้อเท็จจริงจากหนังสือพิมพ์ ฉบับอื่นหรือจากสื่อมวลชนประเภทอื่นบ้างในบางโอกาส ¹

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในสังคมปัจจุบันหนังสือพิมพ์เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมอย่างมาก หนังสือพิมพ์ถือเป็นครูเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพราะเป็นสื่อให้ชุมชนรู้และเข้าใจเรื่องราวสำคัญต่าง ๆ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญา และประชาชนที่รักความก้าวหน้ายอมแสวงหาความรู้ต่าง ๆ จากการอ่านหนังสือพิมพ์ ซึ่งนับเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน Margaret Hutchins ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือพิมพ์อย่างน่าสนใจตอนหนึ่งว่า "ไม่จำเป็นจะต้องถกเถียงกันต่อไปอีกแล้วว่าหนังสือพิมพ์มีความสำคัญต่องาน คานบริการตอบคำถามอย่างไร นับตั้งแต่เกิดมาจนถึงผู้ใหญ่รุ่นปัจจุบัน ทุกคนจำเป็นต้องอ่านและใช้ประโยชน์ ในทางการศึกษา คนควาจากหนังสือพิมพ์มากกว่าจากหนังสือเล่ม ²"

เมื่อหนังสือพิมพ์มีความสำคัญดังกล่าวจึงมีผู้สนใจที่จะศึกษาความสนใจ เนื้อหาหนังสือพิมพ์ของ ผู้อ่านระดับต่าง ๆ ตลอดจนอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ต่อการศึกษากันนี้คือ

ในปี พ.ศ. 2509 อนุพร ปรินณะ ได้ทำการวิจัย "การศึกษาความสนใจของนิสิต มหาวิทยาลัยในพระนครต่อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน" โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อ

¹ Samuel Beckoff, Newspapers, (Oxford Communication Arts Series, Department of English Long Island City High School, New York City Oxford Book, 1965), P. 6 - 10.

² Margaret Hutchins, Introduction to Reference Work, (Chicago : American Library Association, 1944), P. 103.

จะทราบลักษณะการอ่านโดยทั่วไปของนิสิต นักศึกษา ตลอดจนค่านิยมที่เขาสนใจเป็นพิเศษ รวมทั้งหนังสือพิมพ์ซึ่งได้รับความนิยมที่สูกว้าง

~~วิธีทำ~~ แบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างคือนิสิตนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวนทั้งหมด 425 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้

1. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำ เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น
2. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ประมาณ 15 นาที
3. ส่วนใหญ่อ่านในห้องสมุด
4. เมื่ออ่านแล้วมีความเชื่อในหนังสือพิมพ์เกินกว่า 50 เปอร์เซ็นต์
5. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตนักศึกษานิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยมากที่สุด และส่วนใหญ่สนใจต่อข่าวที่เป็นสาระ เช่นข่าวเศรษฐกิจและการเมืองต่างประเทศ และข่าวการเมืองนอกประเทศ รองลงมาคือข่าวเบา ๆ ซึ่งเกี่ยวกับข่าวดึก ข่าวสั้น ต่าง ๆ นิสิตนักศึกษานิยมอ่านข่าวที่เป็นสาระมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง¹

ในปี พ.ศ. 2512 นางสาวรมย์ อุปรมย์ ได้ทำการวิจัย "การศึกษาความสนใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความสนใจโดยทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ

1. ศึกษาลักษณะของหนังสือพิมพ์รายวันที่อาจารย์ชอบอ่าน

¹ นพพร บริบูรณ์ , " การศึกษาความสนใจของนิสิตมหาวิทยาลัยในพระนคร ต่อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสถิติศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 2 - 4, 99 - 104.

2. ศึกษาถึงลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของอาจารย์
3. ศึกษาถึงความแตกต่างในลักษณะการอ่านในระหว่างอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง
4. ศึกษาถึงความแตกต่างในลักษณะการอ่านระหว่างอาจารย์แต่ละมหาวิทยาลัย
5. ศึกษาถึงความเชื่อถือในการอ่านหนังสือพิมพ์ของอาจารย์
6. ศึกษาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ของอาจารย์

วิธีการวิจัย

ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นส่งให้อาจารย์ทั้ง 5 มหาวิทยาลัยตอบเป็นจำนวน 235 ชุด และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เกณฑ์เปรียบเทียบจากสถิติการยอด และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยชอบอ่านมากที่สุดฉบับภาษาไทย ได้แก่ สยามรัฐ เติลนิวส์ ไทยรัฐและพิมพ์ไทย ฉบับภาษาอังกฤษ ได้แก่ The Bangkok Post
2. ลักษณะของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ (ภาษาไทย) และ 1 ฉบับ (ภาษาอังกฤษ) ที่อาจารย์ชอบอ่านมากที่สุด

ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย
ให้ความรู้ในการใช้ภาษา	มีบทวิจารณ์ดี
เสนอข่าวตรงไปตรงมา	เสนอข่าวตรงไปตรงมา
มีการจัดทำไทม์ตาราง	บทบรรณาธิการดี
เสนอข่าวบทความที่มีประโยชน์	มีความยุติธรรมในการเสนอข่าว
เสนอข่าวรวดเร็ว	มีอุดมคติและความมุ่งหมายพิเศษ
มีลักษณะจูงใจให้อ่าน	เสนอข่าวรวดเร็ว

3. ลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของอาจารย์มหาวิทยาลัย

3.1 อ่านที่บ้านมากที่สุด

3.2 อ่านวันละ 11-20 นาที

3.3 อ่านเฉพาะข่าวหรือบทความที่สนใจ

3.4 อ่านวันละ 2 ฉบับ

3.5 อ่านทุกวัน

3.6 อ่านข่าวการเมืองในประเทศ ในหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทยและอ่านการเมือง

ต่างประเทศในหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาอังกฤษ

3.7 อ่านเมื่อมีเวลาว่าง

4. ความแตกต่างในลักษณะการอ่านระหว่างอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีความแตกต่างเฉพาะเวลาที่ใช้ในการอ่านคือ อาจารย์ชายจะใช้เวลาในการอ่านมากกว่า 30 นาที อาจารย์หญิงใช้เวลาในการอ่าน 5-20 นาที และวิธีการอ่านคือ อาจารย์ชายอ่านเฉพาะข่าวหรือบทความที่สนใจ ส่วนอาจารย์หญิงอ่านพาดหัวข่าวและข่าวติดตามมาบ้าง

5. ความแตกต่างในลักษณะการอ่านระหว่างมหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกันดังนี้

5.1 อาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อ่านหนังสือพิมพ์ประมาณวันละ 3 ฉบับ ในขณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยอื่นอ่านประมาณวันละ 2 ฉบับ

5.2 อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ธรรมศาสตร์ มหิดล ใช้เวลาในการอ่านประมาณ วันละ 11-20 นาที แต่อาจารย์ภาฯ ใช้เวลาประมาณวันละ 21-30 นาที

5.3 อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และศิลปากร อ่านพาดหัวข่าวและข่าวติดตามมาบ้าง

6. อาจารย์มหาวิทยาลัย เมื่ออ่านหนังสือพิมพ์รายวันแล้วจะมีความเชื่อถือต่อเรื่องและคอลัมน์ที่อ่านเพียงครั้งเดียว ¹

¹ รมีย์ อุปรมีย์, "การศึกษาความสนใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยในกรุงเทพฯ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512), หน้า 2 - 3, 75 - 80.

ในปี พ.ศ. 2515 กาญจนา เมธีกุล ได้ทำการวิจัย การศึกษาประสิทธิภาพของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

1. เพื่อต้องการทราบถึง รายชื่อหนังสือพิมพ์ เนื้อหาที่อ่านรวมทั้งสถานที่และเวลาที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงใช้ในการอ่าน
2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของหนังสือพิมพ์รายวันหลังจากที่นักเรียนได้อ่านแล้ว ในแง่การศึกษา และการเขียนแบบ

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้แบบสอบถาม สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งชาย และหญิงของโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จำนวน 242 คน เป็นเพศชาย 146 คน เพศหญิง 96 คน การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ ร้อยละ

สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด รองลงมาคือสยามรัฐและเคลวินิวส์
2. เนื้อหาที่นักเรียนชายชอบอ่านมากที่สุดคือ ข่าวกีฬา ส่วนนักเรียนหญิงสนใจข่าวสังคมมากกว่า ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงให้ความสนใจอ่านไม่แตกต่างกันมากนัก
3. สถานที่ที่นักเรียนใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดคือ ห้องสมุดโรงเรียน รองลงมาคือ บ้านและร้านกาแฟ
4. ช่วงเวลาที่นักเรียนใช้อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดคือ หลังเลิกเรียน ร้อยละ 56.10 รองลงมาคือพักกลางวัน ร้อยละ 41.63 ส่วนตอนบายนักเรียนใช้น้อยที่สุด

5. นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์นาน 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง
6. นักเรียน 99.54 % เห็นว่าหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน
7. หนังสือพิมพ์ช่วยส่งเสริมการศึกษาในวิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และ พละนามัย
8. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงยอมรับว่าเมื่ออ่านข่าวหนังสือพิมพ์แล้วเกิดความต้องการ เลียนแบบบ้าง ¹

ปี พ.ศ. 2517 ศิรณา ทองเสวต ได้ทำการวิจัย "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา สาขาสังคมศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อ ศึกษาลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ความสนใจในเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประโยชน์และความเหมาะสมในปริมาณเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวัน ตลอดจนขอเสนอแนะในการ ปรับปรุงหนังสือพิมพ์ให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ ต่อการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม

วิธีดำเนินการวิจัย สุ่มแบบสอบถามไปยังอาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ระดับปริญญาตรีของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมทั้งสิ้น 765 ชุด ซึ่งเป็นของอาจารย์ 73 ชุด ของนักศึกษา 692 ชุด ใ้กรับกลับคืน 642 ชุด ซึ่งเป็นของอาจารย์ 68 ชุด และนักศึกษา 574 ชุด แล่นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติหาค่าร้อยละและหาค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

1. อาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันที่บ้านหรือที่หอพัก แต่การอ่านไม่แน่นอนแล้วแต่โอกาสและเวลารว่างและจะอ่านเฉพาะข่าวและคอลัมน์ที่สนใจทั้งหมดเท่านั้น
2. อาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่สนใจข่าวการเมือง บทความและบทวิจารณ์ และคอลัมน์และภาพที่มุ่งให้ความรู้มากที่สุดและสนใจนวนิยาย นิทาน โฆษณาลีนค่าและแจ้งความทั่วไปของ เอกชนหรือรัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจน้อยที่สุด

¹ กาญจนา เมธีกุล, " การศึกษาประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบางมูนานกภูมิวิทยาคม " (สารนิพนธ์โครงการ บ.ป.อ. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515), หน้า 2 - 44.

3. อาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่เห็นว่าชาวสารการเมืองใหม่ประโยชน์มากที่สุดในด้านให้ความรู้รอบตัว ทัศนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

4. อาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่เห็นว่าชาวการศึกษา สารคดีและการตอบปัญหามีน้อยเกินไป ควรเพิ่มขึ้นอีก แขนงสังคมและบันเทิงและชาวอาชญากรรมและโฆษณา มีมากขึ้นไปควรลดลง

5. อาจารย์และนักศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ เห็นว่าการเสนอข่าวควรหลีกเลี่ยงการพาดพิงที่เกินความจริงและการเสนอข่าวอาชญากรรมไม่ควรแต่งเติมเนื้อหา ซึ่งอ่านแล้วก่อให้เกิดความหวาดแหรหรือประหลาดใจอย่างที่ไม่ดี

6. อาจารย์และนักศึกษส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่ควรใช้ข้อความและภาษาที่มุ่งให้ความบันเทิงสอไปในทางลามกอนาจาร ทำลายศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดี และควรระแวงการโฆษณาที่เกินความจริง

✓ ในปี พ.ศ. 2518 ไมตรี เจริญศิลป์ ได้ทำการวิจัย บทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันในการศึกษานอกกระบบของเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษานอกกระบบในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับต่าง ๆ และศึกษาความสนใจ ข้อคิดเห็น ตลอดจนความต้องการของเยาวชนในกรุงเทพฯ ที่มีต่อเรื่องและเนื้อหาการเรียนการศึกษานอกกระบบในหนังสือพิมพ์รายวัน

วิธีดำเนินการวิจัย วิเคราะห์เนื้อหาจากนการศึกษานอกกระบบของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีสำนักพิมพ์อยู่ในกรุงเทพมหานคร รวม 6 ฉบับและส่งแบบสอบถามไปยังเยาวชนที่มีอายุ 10-18 ปี ในกรุงเทพมหานคร รวม 412 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติการร้อยละ และค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

1. หนังสือพิมพ์เหล่านี้ให้การศึกษานอกกระบบกับเยาวชนในรูปของสารคดี วิชาการน้อยเมื่อเทียบกับเนื้อหาอื่น ๆ และเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 1 ฉบับแล้ว หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระคดี วิชาการในการศึกษานอกกระบบแก่เยาวชนมากที่สุด

ศิริภค ทองเสวต, "ความคิดเห็นของนักเรียนและนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 4 - 5, 70 - 74.

2. หนังสือพิมพ์สยามรัฐให้การศึกษาอันกระตือรือร้นกับเยาวชนในรูปของข่าว บทความ บทวิจารณ์ทางการเมือง การปกครองมากที่สุดในปี 6 ฉบับนี้
3. หนังสือพิมพ์สยามมิตรให้การศึกษาอันกระตือรือร้นกับเยาวชนในรูปของข่าว บทความ บทวิจารณ์ทางเศรษฐกิจการคามากที่สุด
4. เยาวชนมีความสนใจเนื้อหาการศึกษาอันกระตือรือร้นในรูปของสารคดี วิชาการในหนังสือพิมพ์รายวันมากและสนใจข่าวการศึกษามาก ส่วนการศึกษาอันกระตือรือร้นในรูปของข่าว บทความ บทวิจารณ์ด้านต่าง ๆ สนใจปานกลาง
5. เยาวชนเห็นว่าการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันช่วยในการศึกษาอันกระตือรือร้นมาก คือ ช่วยให้เกิดความรู้อันเป็นประโยชน์ ช่วยการศึกษาในโรงเรียนมาก โดยเฉพาะวิชาความรู้ทั่วไป
- ✓ 6. เยาวชนต้องการให้หนังสือพิมพ์รายวัน ปรับปรุงการเสนอข่าวให้ถูกต้องเป็นจริงมากขึ้น ส่วนเนื้อหาการศึกษาอันกระตือรือร้นในรูปของสารคดีวิชาการนั้น เยาวชนต้องการให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสารคดีวิชาการคณิศาสตร์ สุขภาพอนามัย การศึกษา ศาสนา ศิลปกรรมจรรยา ความรู้ด้านอาชีพ การเกษตรและความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ ¹

✓ ในปี พ.ศ. 2517 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำรายงานสรุปการสำรวจสื่อมวลชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. ต้องการทราบว่ามีใครสำรวจสื่อมวลชนชนิดใดบ้างแล้ว และใครคือผู้รับข่าวสารนั้น ๆ และควรจะศึกษาเพิ่มเติมในแง่ไหนบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

2. พยายามหาแนวโน้มของสื่อมวลชนปัจจุบันว่ามีสื่อชนิดใดเป็นชนิดใด โดยศึกษาย้อนหลังไป 6-10 ปี

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

รายงานนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่าง ๆ จากการวิจัยที่สถาบันวิจัยในประเทศไทยทำไว้คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2511 - 2512 บริษัทวิจัยคิมาร์ ธันวาคม 2515 ฝ่ายวิจัยสำนักข่าวสารอเมริกันกรุงเทพฯ 2507 - 2514

¹ไมตรี เจริญศิลป์, "บทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันในการศึกษาอันกระตือรือร้นของเยาวชน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาศิลปทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า ๗. - ๘, 86 - 89.

สรุปผลการวิจัย

1. ประชาชนในเขตเทศบาลอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูง โดยจะสังเกตได้จาก การวิจัยของบริษัทวิจัยคิมาร์ 63 % และของสำนักข่าวสารอเมริกัน 53 %
2. สำนักข่าวสารอเมริกันตั้งข้อสังเกตไว้ในปี 2512 ถึงการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่าไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์แน่นอนจาก 80 % ของชาวบ้านที่สุ่มตัวอย่างมา โดยปกติแล้วไม่อ่านหนังสือเลยแม้แต่น้อยและผู้นำหมู่บ้าน ก็จะอ่านเป็นครั้งเป็นคราวเท่านั้นเอง
3. ผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันและเกือบทุกวันจะมีเพียง 37.3 % ในเขตเทศบาล และ 11.5% ของนอกเขตเทศบาล การวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ชาวมณฑลไทยไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาค่อนข้างต่ำกว่าคนไทยในภาคอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม การอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำของชาวมณฑลอาจจะ มีเปอร์เซ็นต์สูงขึ้นจากการที่มีศูนย์อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ตามโครงการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ
4. สำหรับเขตเทศบาล ผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดคือ ชาย หญิงที่มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 15-30 ปี และผู้ชายจะอ่านมากกว่าผู้หญิงและเมื่อมีอายุสูงขึ้นจะอ่านหนังสือพิมพ์ลดลง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี จะอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งกว่ากลุ่มอื่น ๆ
5. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดถึง 58 % หนังสือพิมพ์สยามได้รับความนิยม 18 % เกล็นิวส์ 13 % สยามรัฐและพิมพ์ไทยอย่างละ 6 % หนังสือพิมพ์จีน ขึ้นเดือนละแปดเป่า 1 %

ประชาชนส่วนใหญ่อ่านข่าวในประเทศ ตามชายชาวอาชญากรรม ชาวท้องถิ่น และชาวต่างประเทศ

7. บริษัทวิจัยคิมาร์รายงานว่าผู้ชายในเขตเทศบาลมีเปอร์เซ็นต์ การอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวันสูงกว่าผู้หญิงด้วยเปอร์เซ็นต์ 74 % กับ 54 % และบุคคลอายุ 15-40 ปีจะอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งเท่า ๆ กัน

1 คณะนิเทศศาสตร์, รายงานสรุปการสำรวจสื่อสารมวลชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย " (ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2517) , หน้า 37.

และในปีเดียวกัน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำรายงานสรุป การสำรวจ สื่อมวลชนในภาคใต้ ประเทศไทย ข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาจากการเปรียบเทียบของหน่วยงานวิจัยสามแห่ง คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในสำนักนายกรัฐมนตรี หน่วยงานวิจัยของสำนักข่าวสารอเมริกันกรุงเทพฯ ฯ และศูนย์สื่อมวลชนปี 2516 ของบริษัทคิมาร์

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เป็นการสรุปและเปรียบเทียบงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาเกี่ยวกับสื่อมวลชนในภาคใต้ และ ผู้รับสื่อเหล่านั้น

2. พยายามหาแนวโน้มของการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ การหาข้อสรุปต่าง ๆ

สรุปผลงานวิจัยใต้ครั้งนี้

1. หนังสือพิมพ์ที่ประชาชนนิยมอ่านมากที่สุดคือ ไทยรัฐ รองลงมาได้แก่เดลินิวส์และ สยามรัฐ

2. ชาวที่ชาวภาคใต้นิยมอ่านมากที่สุดคือ ชาวภายในประเทศและต่างประเทศ

3. โดยเฉลี่ยผู้ชายอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำมากกว่าผู้หญิงและผู้ถือหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ทกานักมาจากบุคคลที่มีสถานะทาง เศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างสูง กรรมกร แม่บ้านและชาวนาจะเป็นผู้อ่านหนังสือพิมพ์น้อยที่สุด

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องคือ ในปี ค.ศ. 1950 บริษัทการพิมพ์ของ อังกฤษบริษัทหนึ่งได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ของเด็ก โดยการสอบถามเด็กอายุ 8 ถึง 15 ปี เป็นจำนวนกว่า 2,000 คน เด็กเหล่านี้มีภูมิสำเนาต่าง ๆ กัน เพื่อจะได้ทราบถึง รสนิยมโดยทั่ว ๆ ไปของประชาชนในส่วนต่าง ๆ ของสหภาพเด็กที่ถูกถาม เป็นผู้ชายเสีย 1,020 คนและผู้หญิง 984 คน เป็นนักเรียนชั้นประถม ร้อยละ 41 ที่เป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนการช่าง

1 คณะนิเทศศาสตร์, "รายงานสรุปการสำรวจสื่อมวลชนในภาคใต้ประเทศไทย" (ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 1-4, 20-34.

ต่าง ๆ มีจำนวนน้อยกว่านั้น รอยละ 92 ของเด็กทั้งหมดคือนักเรียนธรรมดา รอยละ 8 เป็นเด็กซึ่งทำงานอาชีพแล้ว

คำตอบซึ่งได้รับเด็กส่วนมากอ่านหนังสือพิมพ์เพื่อการค่าที่สอง รองลงมาคือนิตยสารชาวหนังสือพิมพ์เยาวชนซึ่งมีเค้กระหว่าง รอยละ 10-16 เป็นผู้อ่านคือ ภาพนิยาย หนังสือพิมพ์กีฬาหรือหนังสือพิมพ์ซึ่งลงเรื่องงานอดิเรกเป็นส่วนใหญ่ นิตยสารพิมพ์เพื่อมีอ่านเพียง รอยละ 3 แต่ที่มีจำนวนน้อยนี้อาจจะเนื่องจากราคาสูงเกินไปได้ เด็กผู้หญิงกับผู้ชายอ่านหนังสือไม่เหมือนกัน เด็กผู้หญิงอ่านหนังสือพิมพ์น้อยกว่า และอ่านหนังสือบันเทิงมากกว่า หนังสือซึ่งเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของลูกเสือหญิงหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของสตรีก็ได้รับการอ่านจากเด็กผู้หญิงเหมือนกัน

หลังจากการสำรวจครั้งนี้ได้มีการถามเด็กถึงการอ่านหนังสือพิมพ์สำหรับผู้ใหญ่ ปรากฏว่าเด็กต้องการนิตยสารซึ่งมีภาพประกอบ เด็กเกินกว่า รอยละ 25 อ่านหนังสือพิมพ์ซึ่งชาวทันเตนและอ่านนิตยสารรายสัปดาห์ซึ่งมีภาพประกอบและลงเรื่องอาชญากรรม นิตยสารซึ่งมีสาระที่น่าสนใจได้แก่อ่านเพียง รอยละ 13-15 หนังสือทางการเมืองแท้ ๆ สำหรับผู้ใหญ่เกือบจะไม่มีเด็กอ่านเลย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เด็กมีความไม่เอียงไปในการอ่านนิตยสาร ซึ่งมีภาพประกอบมากเท่า ๆ กับการอ่านหนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก

ในปี ค.ศ. 1959 Perry ได้ศึกษา "พฤติกรรมในการอ่าน การฟัง และการดูของนักเรียนชั้น 5-12 ในโรงเรียน มลรัฐไอโอวา" ความมุ่งหมายเพื่อรวบรวมความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางสื่อมวลชนของนักเรียน การดำเนินการวิจัย ใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์นักเรียน 512 คน แลวนำข้อมูลเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกัน

ผลสรุปของการวิจัยตอนหนึ่ง ปรากฏว่า 3 ใน 4 ของนักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์และหนังสือพิมพ์นิตยสารเป็นประจำ นักเรียนชอบภาพการ์ตูน ชาวกีฬาและชาวพาควั นักเรียนส่วนมากชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายคาบ และจะอ่านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น สนใจอ่าน

ฟิลิป โบซาร์ค , " เยาวชนผู้อ่าน ผู้ดูแลและผู้ฟัง ," แปรและเรียบเรียงโดยนางแม่มาสชาวลิต และนางธนะประณี นาคกรทรรพ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา 2513) , หน้า 79 - 83.

หนังสือพิมพ์รายคาบที่ดังเรื่องเบา ๆ ชำชน นักเรียนเชื่อว่าในหนังสือพิมพ์น้อยกว่าวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ขาว¹

ค.ศ. 1960 Schramm ได้ทำการวิจัยที่เมือง Illinois เลือกสุ่มตัวอย่าง ประชากร จากผลสรุปของการวิจัยก่อนหน้านี้ ปรากฏว่า อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของนักเรียนตั้งแต่ชั้น มัธยมศึกษา ถึงชั้นอุดมศึกษาจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามระดับการศึกษา นักเรียนชายอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน โดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนหญิงทุกระดับ นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมักจะอ่านข่าวที่เป็นประโยชน์และ ข่าวที่ตอกการวิพากษ์วิจารณ์วิจารณ์ต่าง ๆ สูงกว่านักเรียนชั้นมัธยม และมัธยมปลาย นักเรียนชั้นมัธยม คนแต่ละชั้นมัธยมปลายมักสนใจอ่านข่าวเบา ๆ²

ในปี ค.ศ. 1972 Morgan ได้วิจัยเกี่ยวกับแบบการอ่านหนังสือของกลุ่มประชากร ต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ประชากรที่สุ่มมาจำนวน 2,326 คน ซึ่งเป็นผู้อ่านหนังสือ พิมพ์รายวันในชุมชนของตนเองมาแล้วก่อนถูกสัมภาษณ์ เป็นเวลา 1 สัปดาห์

ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะของกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกันในเรื่องแบบแผนของการ อ่านอย่างเด่นชัด เช่น ชายกับหญิง คนที่มีอายุมากที่สุดกับคนที่มีอายุน้อยที่สุด และคนที่มีการศึกษาสูงที่สุด กับคนที่มีการศึกษาค่ำที่สุด คนแต่งงานแล้วกับคนที่ไม่มีโสด และคนที่ทำงานเต็มเวลากับคนที่ทำงานครึ่งเวลา และคนที่ประกอบอาชีพกับคนที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพ

การศึกษาเรื่องนี้ยังได้สรุปอีกด้วยว่า การเลือกอ่านบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทและสถานะของผู้อ่าน เช่นพื้นฐานทางครอบครัว เพศของผู้อ่าน การศึกษา สถานะการ แต่งงาน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพิจารณาเลือกอ่าน บทบรรณาธิการของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังปรากฏว่า เนื้อหาของข่าวที่มีจำกัไม่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญใน

¹Murvin Henry Perry, "Listening and Viewing Behavior of Children in Grade Five Through Twelve in the Jipton, Iowa," (Ph.D Thesis, State University of Iowa, 1959), Dissertation Abstracts, Vol XX No 6 Michigan : (University Microfilms, Inc, Ann Arbor, 1959), P. 2271 - 75.

²Wilbur Schramm and others, Mass Communication Urbana University of Illinois Press. 1960), P. 439 - 480.

การเลือกอ่านของผู้อ่านแท้อย่างใด

ในปี ค.ศ. 1973 Guillermo ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจผู้อ่านหนังสือพิมพ์ Taliba ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ภาษาตากาล็อก ฉบับที่เก่าแก่มากฉบับหนึ่งของฟิลิปปินส์ ตั้งมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ปัจจุบันมีจำนวนจำหน่ายสูงถึง 200,000 ฉบับ

วิธีการในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกตแบบสอบถามเป็นภาษาตากาล็อกให้สมาชิกของหนังสือพิมพ์ Taliba ซึ่งได้สุ่มมาจากผู้ที่อยู่ในตำบลต่าง ๆ จำนวน 450 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนมา 89.7 %

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การวิจัย พบว่า 2 ใน 3 ของผู้อ่าน Taliba เป็นผู้แต่งงานแล้วอายุระหว่าง 25-44 ปี มีการศึกษาชั้นสูงระดับโรงเรียนหรือวิทยาลัย อาศัยในที่อยู่ปัจจุบันมาแล้ว 5-20 ปี บ้านที่อาศัยเป็นบ้านเช่า มีสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ใหญ่มากกว่า 3 คน และเด็กมากกว่า 3 คน เป็นพวกที่มีรายได้ต่ำจนถึงรายได้ปานกลาง อยู่ในระดับชั้นจากผู้ใช้แรงงาน จนถึงช่างเทคนิค และทำกิจการเล็ก ๆ เป็นของตนเอง เป็นเสมียนและเป็นข้าราชการ

เนื้อหาที่ผู้อ่านสนใจมากที่สุดคือ คอลัมน์ความคิดเห็น บทบรรณาธิการ ข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียนและนักศึกษา การประชุมสภา ส่วนเนื้อหาที่ผู้อ่านไม่สนใจคือ เรื่องเพศกับเรื่องอาชญากรรม

ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ Taliba ส่วนมากชอบที่จะให้ Taliba เป็นสื่อกลางที่สำคัญที่จะอำนวยความสะดวกให้ข่าวสาร ความรู้แก่ชุมชน ในจำนวนผู้อ่าน Taliba นี้ส่วนใหญ่ชอบอ่านเอง และยังปรากฏว่าส่วนมากผู้อ่านเหล่านี้จะมีเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์เป็นของตนเอง และบางที่ยังบอกว่าเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์และนิตยสารฉบับอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ผลวิจัยยังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นเจ้าของสื่อกับการศึกษาที่ได้รับด้วย และผู้มีการศึกษาสูงจะบอกว่าเป็นสมาชิกสิ่งพิมพ์²

¹Ernest Cecil Morgan, "Pattern of Newspaper Readership, " A National Survey of Readership by Demographic Groups, Dissertation Abstracts (New York : April, 1972), P.5727-A

²Artemio Ramos Cuillermo, " A Readership of TALIBA, A Philippine Newspaper," Dissertation Abstract (New York : September, 1973), P 1306-1307.

หนังสือพิมพ์กับการศึกษาผู้ใหญ่

จากการศึกษาข้อมูลของสภาพประเทศไทยจะเห็นว่าเราเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา แล้วยังประสบปัญหาที่สำคัญหลายประการ เช่น ปัญหาทางด้านการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ปัญหาด้านการครองชีพ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย และการวางแผนครอบครัว และปัญหาอื่น ๆ ที่ยอมรับกันว่าปัญหาเหล่านี้อยู่ที่คุณภาพของประชาชนเป็นส่วนสำคัญ ถ้าหากประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาแล้ว ก็เสมือนเป็นกลไกในการแก้ปัญหาทั้งหลาย แต่เมื่อหันมาดูประชากรในปัจจุบัน ในจำนวน 42 ล้านคนจากการสำรวจ เมื่อปี พ.ศ. 2519 มีประชากรอยู่นอกระบบถึง ร้อยละ 80 หรือประมาณ 32.4 ล้านคน ประชากรเหล่านี้ยังคงต้องการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของเขาให้ดีขึ้น

รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับประชาชนเหล่านี้ โดยจัดบริการทางด้านการศึกษาผู้ใหญ่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หอสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนปรับปรุงตนเองและสิ่งแวดล้อมให้ประสบผลสัมฤทธิ์กัน เพื่อจะได้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ทว่าเหตุนี้ข้างต้น กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้วางโครงการทดลองที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านขึ้นที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เพื่อให้มีการนำสื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษานอกโรงเรียน การส่งเสริมการอ่านหนังสือในหมู่บ้าน นอกจากกองการศึกษาผู้ใหญ่แล้วยังมีหน่วยราชการหลายสังกัดและสถาบันต่าง ๆ ได้มุ่งความสนใจไปยังประชาชนในชนบทเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะหน่วยราชการที่ปฏิบัติงานร่วมกับประชาชนในชนบท เช่น กรมการปกครอง กรมพัฒนาชุมชน และกองอำนวยการกลาง รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ เป็นต้น

โดยเฉพาะกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป กลาง) ได้ให้ความสำคัญในการเร่งให้การศึกษาแก่ประชาชนในชนบทมาก เพราะถ้าไม่เร่งรัดพัฒนาทางการศึกษาแล้วงานพัฒนาอื่นย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดขึ้นในหมู่บ้านพัฒนาต่าง ๆ จำนวน 114 แห่ง ในเขต 114 ตำบล โดยจัดสรรงบประมาณ สำหรับจัดหาหนังสือพิมพ์รายวัน รายปักษ์ให้แห่งละ 150 บาทต่อเดือน ก็ได้จัดส่งวารสารต่าง ๆ ให้ตามโอกาส¹

นอกจากประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ได้เร่งรัดให้การศึกษาแก่คนในชาติแล้วแม้ประเทศที่มีการปกครองระบบโซเชี่ยลลิสต์หรือคอมมิวนิสต์ก็สังเกตเห็นความจำเป็นในการให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยออกเป็นกฎหมายบังคับว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องรู้หนังสือ ผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ต้องศึกษาหาความรู้ รัฐบาลโซเวียต รัสเซียได้จัดให้มีการสอนหนังสือแบบ Mass literacy ขึ้นซึ่งเป็นวิธีการให้การศึกษาด้วยการอ่านออกเขียนได้แก่ผู้ใหญ่ทั่วไป ประเทศจะจัดให้มีการสอนหนังสือแก่ประชาชนทุกคนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้โดยใช้วิธีการสอนแบบ Each One Teach One (การสอนแบบตัวต่อตัว) ซึ่งปรากฏว่าได้ผลดีมาก²

แต่การให้การศึกษาแก่ประชาชนนั้นต้องมีการให้การศึกษาต่อเนื่อง มิฉะนั้นแล้วอาจจะทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วลืมหนังสือภายในเวลา 3-4 ปี ซึ่งเรื่องนี้กระทรวงศึกษาธิการของอินเดียพบว่า ถ้าผู้เรียนไม่ได้เรียนหรือศึกษาคัดต่อกันจะทำให้เขาลืมหนังสือในไม่ช้า³ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นให้ประชาชนได้ศึกษาต่อเนื่องด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะจัดบริการการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ

¹ สนิท มุ่งกิจ, "สภาพความเป็นอยู่ สังคมลักษณะนิสัย ทัศนคติและการศึกษาเกี่ยวกับการอ่าน ตลอดจนความสนใจและความต้องการหนังสือของประชาชนนอกเมือง", วารสารห้องสมุด 7 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2516) : 60

² เถลิงพงษ์ เกษมพิชัย, "การศึกษาผู้ใหญ่กับการอ่านออกเขียนได้กับการพัฒนาประเทศ" วารสารพัฒนาชุมชน 11 (กันยายน 2515) : 50-55.

³ India, Ministry of Education and Social Welfare, Nonformal Education (New Delhi : Directorate of Nonformal (Adult) Education, 1975), P. 18.

ซึ่งการอ่านหนังสือพิมพ์ก็เป็นบริการการอ่านแบบหนึ่งที่จะช่วยไม่ให้เขาลืมหนังสือ และประชาชนส่วนใหญ่อีกชอบอ่านหนังสือพิมพ์ เพราะหนังสือพิมพ์เป็นหนังสือที่อ่านง่าย และมีภาพประกอบในการจูงใจให้อ่าน และเรื่องราวในหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องที่อ่านง่าย ทันสมัย ชาวบ้านส่วนใหญ่สนใจ

จากการทดลองจัดห้องสมุดประชาชนประจำหมู่บ้าน 3 แห่ง คือที่เชียงใหม่ อุบลราชธานี และลำปาง จังหวัดละ 20 แห่ง พบว่าคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์มาก ดังนั้นกองการศึกษาผู้ใหญ่จึงคิดจัดหาหนังสือพิมพ์ไปให้ชาวบ้านอ่าน โดยให้ชาวบ้านหาที่เก็บกันเอง เพราะหนังสือพิมพ์เป็นหนังสือที่อ่านง่าย อาจก่อให้เกิดนิสัยในการอ่านได้และในการจัดหนังสือพิมพ์ให้หมู่บ้านละ 3 ฉบับ ทำให้สามารถจัดส่งได้ถึง 46,000 หมู่บ้าน เสียเงินเพียง 49,000,000 บาท¹

การให้การศึกษแก่ผู้ใหญ่โดยการใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อ เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยากนัก เป็นโครงการที่หลายประเทศสนใจ องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก็ให้การสนับสนุน ดังเช่นองค์การยูเนสโก และองค์การหลายประเทศให้การสนับสนุนโครงการแก้ไขการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จของกองการศึกษาผู้ใหญ่ เพราะหลังจากที่ประเทศไทยได้ดำเนินงานอย่างจริงจังใน พ.ศ. 2514 เพียงปีเดียว คือ พ.ศ. 2515 จังหวัดลำปางเพียงจังหวัดเดียวมีโรงเรียนผู้ใหญ่หลายร้อยแห่ง และที่อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปางมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านถึง 75 หมู่บ้าน มีหนังสือพิมพ์รายวันให้อ่านวันละ 3 ฉบับทุกวัน คณะกรรมการซึ่งองค์การยูเนสโกแต่งตั้งขึ้นได้ลงมติเป็นเอกฉันท์มอบรางวัลเกียรตินิยม Mohammed Reza Pahlavi ให้กับกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่มีผลงานดีเด่นในการขจัดการไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จได้อย่างดียิ่ง ยิ่งไปกว่านั้นประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมากในวิทยาการทุกสาขาก็ยังรับเอาวิธีการ "การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ" ไปปรับปรุงใช้ในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แถบภูเขาแอปปาลาเชียของเขา ซึ่งเป็นแถบที่มีปัญหาคล้ายคลึงกับปัญหาในชนบทไทย²

¹ จรรยา สุวรรณทัต และคณะ, "ประชาชนต้องการหนังสืออะไร," วารสารห้องสมุด 7(มีนาคม-เมษายน 2516) : 140.

² _____, "การศึกษาผู้ใหญ่ของไทย," วารสารห้องสมุด 7(กันยายน-ตุลาคม 2516) : 452.

การใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อในการให้ความรู้แก่ประชาชนชนบท เพราะหนังสือพิมพ์เป็นที่รวมความรู้หลายอย่าง ดังจะเห็นได้จากพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีเปิดงานปีหนังสือระหว่างชาติ 2515 และงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 3 วันศุกร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2515 ณ หอสมุดแห่งชาติตอนหนึ่งว่า " . . . หนังสือพิมพ์เสมือนคลังที่รวบรวมเรื่องราว ความรู้ ความคิด วิทยาการทุกด้านทุกอย่างซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้คิดอ่านและเพียรพยายามบันทึกไว้ด้วยลายลักษณ์อักษร หนังสือแพร่ไปถึงที่ใด ความรู้ ความคิด เห็นก็แพร่ไปถึงที่นั้น หนังสือจึงเป็นสิ่งมีค่า และมีประโยชน์ที่ประเมินมิได้ ในแง่ที่เป็นบ่อเกิดแห่งการเรียนรู้ของมนุษย์ . . . " ¹

การใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อการศึกษานั้นในระยะยาวเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก แต่สภาพการณ์ในประเทศไทยในขณะนี้ยังนับได้ว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและไม่สิ้นเปลืองจนเกินไปนัก เมื่อเทียบกับความสูญเปล่าทางการประถมศึกษาที่มีอยู่ ประมาณปีละ 2,000 ล้านบาท²

¹ บำรุง สุขพรรณ, "ส่งเสริมการอ่านหนังสือในหมู่บ้าน," วารสารหอสมุด 7 : 421.

² สำนักศึกษา, กรม, คู่มือการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน, (กรุงเทพมหานคร : สามเจริญพานิช, 2518), หน้า 5.

หนังสือพิมพ์หมู่บ้านในประเทศต่าง ๆ

โครงการแก้ไขการลืมหืมหนังสือของประชาชนในประเทศต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะใช้วิธีให้การศึกษาคือเนื่อง โดยการจัดหาหนังสือให้ประชาชนได้อ่าน เพราะมีหลายประเทศที่ป้องกันการลืมหืมหนังสือ โดยจัดหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้เพิ่มพูนความรู้และ เป็นการปลูกฝังนิสัยในการอ่าน เช่นประเทศมาลี ในอาฟริกา ตามรายงานขององค์การยูเนสโก ได้รายงานว่ประชาชนในประเทศนี้ส่วนใหญ่ไม่รู้หนังสือ ดังนั้นรัฐบาลจึงดำเนินการแก้ไขการไม่รู้หนังสือของประชาชนโดยการเปิดสอนหนังสือให้ประชาชนถึง 1,731 แห่ง มีผู้สมัครเรียน 60,000 คน เมื่อเรียนจบพวกนี้สามารถอ่านออกเขียนได้ แต่องค์การยูเนสโกกลัวว่าผู้ที่อ่านออกแล้ว เมื่อไม่มีหนังสืออ่านก็จะทำให้ลืมหืมหนังสือเพื่อเป็นการป้องกันการลืมหืมหนังสือ องค์การยูเนสโกจึงจัดทำหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้อ่านและเป็นการปลูกฝังให้คนมีนิสัยรักในการอ่านมากขึ้น เนื้อหาในหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับ อนามัย การพัฒนาอาชีพ สภาพความเป็นอยู่และหน้าที่พลเมือง¹ นอกจากประเทศมาลีแล้ว องค์การยูเนสโกยังให้ความช่วยเหลือให้คนรู้หนังสือมากขึ้นโดยในปี ค.ศ. 1972 องค์การยูเนสโกได้จัดทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในประเทศโคโก ในอาฟริกา เมื่อวันการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อใช้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นควบคู่ไปกับโครงการสอนคนไม่รู้หนังสือ โดยทางองค์การยูเนสโกให้ความช่วยเหลือทางการเงินและคำแนะนำ ทำให้ประชาชนสนใจในการอ่านมากขึ้น

สำหรับในประเทศไนจีเรีย มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายฉบับมีทั้งที่พิมพ์เป็นภาษากลางของประเทศและภาษาท้องถิ่น ฉบับแรกออกพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1965 และเพิ่มในปีต่อ ๆ มาอีกประมาณ 10 ฉบับ แต่หนังสือพิมพ์เหล่านี้กำหนดออกไม่คอยแน่นอน และสถิติในการพิมพ์จำหน่ายแต่ละบริษัทก็แตกต่างกันอย่างมาก

¹ UNESCO, To Reach the Village , P. 4 - 6.

* ส่วนประเทศคองโกได้จัดพิมพ์หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1972 โดยใช้ การคูณเป็นจุดเด่นของหนังสือพิมพ์ การคูณที่ไซซอลองโกเดระงองโก ซึ่งเป็นตัวแสดงเกี่ยวกับปัญหาของ ชาวบ้านและวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น เนื้อหาในหนังสือพิมพ์จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอนามัย การตอบปัญหา การเกษตร สุขภาพอนามัย การเลี้ยงดูเด็ก¹

นอกจากนี้ประเทศแทนซาเนีย ซึ่งมีปัญหาทางการศึกษา คือประชาชนและนักเรียนไม่มีหนังสือ อ่าน และในที่สุดก็กลายเป็นผู้ที่ไม่มีหนังสือและอ่านหนังสือไม่ออก ดังนั้นในปี ค.ศ. 1944 รัฐบาลจึง แก้ปัญหาโดยการออกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้ชาวบ้านได้มีหนังสืออ่าน เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ให้ความรู้ด้านอาชีพ สุขภาพและสังคม ทำให้ชาวบ้านรักการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นและยังเป็นการส่งเสริม การใช้ภาษาท้องถิ่น และรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นไว้ด้วย²

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการศึกษาด้วยสิ่งพิมพ์ในท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นวิธีการสำคัญทำให้ ประชาชนในท้องถิ่นทางไกลได้รับความรู้ ความคิดเห็น ความบันเทิงและประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อจะเป็น แนวทางในการเปลี่ยนแปลงลักษณะสังคม ทักษะคติและสภาพการศึกษาให้มีความเจริญทัดเทียมกับสังคมอื่น ซึ่งประเทศกอบพัฒนาทั้งหลาย เช่น แอฟริกา หรือลาตินอเมริกากำลังใช้สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ให้ เขาไปมีบทบาทต่อประชาชนในท้องถิ่นทางไกลความเจริญมากขึ้น เพื่อให้การพัฒนาประเทศตนเอง สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ✓

¹UNESCO, TO Reach the Village, P. 13.

²Hifzi Topus, "Newspapers that Speak for the African Villagers"

Unesco Bulletin, 6 : 44, 1963 : 3.

การส่งเสริมการอ่านหนังสือในชนบท กองการศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหนังสือให้แก่ประชาชนในชนบทโดยการสร้างที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านขึ้น และจัดส่งหนังสือพิมพ์ไปให้ ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนมีเจตคติที่ดี มุ่งศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ตนเองเสมอเหมือนเป็นการศึกษาตลอดชีวิตและเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต ตลอดจนความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นทันเทียมกับประชาชนในเมือง

จากสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันสังคมในเมืองและชนบทแตกต่างกันอย่างมาก ประชาชนในเมืองประมาณ ร้อยละ 20 ของพลเมืองทั้งหมดมีความเป็นอยู่ที่ดี มีโอกาสศึกษาหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง มีความสะดวกในการดำเนินชีวิตนานาประการ แต่ในขณะเดียวกันประชาชน ร้อยละ 80 ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบทกลับมีชีวิตที่ต้อกว่าไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ มูลเหตุของความแตกต่างของประชากรทั้งสองกลุ่มก็เนื่องจากว่าประชาชนในเมืองซึ่งเป็นที่ยอมรับของการปกครองและการพัฒนาต่าง ๆ มีโอกาสเลือกมากกว่าสังคมชนบท สังคมชนบทส่วนใหญ่จะอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย มีอาชีพส่วนใหญ่ทำการเกษตร รายได้ของประชากรต่ำ ขาดการติดต่อสื่อสารที่ดี การติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกมีน้อยจึงทำให้ไม่มีโอกาสทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเทคนิควิทยาการใหม่ ๆ และสังคมในชนบทก็เปลี่ยนแปลงช้า ซึ่งไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการของโลก ซึ่งจะไปอย่างรวดเร็ว

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลจึงพยายามแก้ไขช่องว่างระหว่างสังคมในเมืองและสังคมชนบทให้แคบเข้าโดยพยายามจัดสร้างระบบสื่อสารและคมนาคมในชนบทให้ทันสมัยและพยายามส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้เข้าไปใช้ในการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น ตลอดจนการให้การศึกษามากขึ้น โดยการขยายการศึกษามากบังคับ โดยที่ถึงซึ่งแต่เดิมกำหนดให้เรียน 4 ปี แต่ขณะนี้กำลังขยายออกไปเป็น 6 ปี

เฉพาะทางการศึกษาส่วนใหญ่ยังให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยการให้การศึกษาคือเนื่องและการศึกษานอกโรงเรียนน้อยมาก ดูเหมือนเราจะให้ความพอใจที่ประชาชนได้รับการศึกษาถึงขั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในระยะหลัง ๆ นี้โดยทั่วถึง และคิดว่าช่วงระยะเวลา 4 ปี พอเพียงแล้ว แต่จากการวิจัย

เมื่อปี พ.ศ. 2515 พบว่า ผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้ว ประมาณ ร้อยละ 33 กลับลืมหืมหนังสือ หลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้วประมาณ 3 ปี

สาเหตุที่ประชากรส่วนใหญ่ลืมหืมหนังสือ ก็เพราะว่า

1. หลักสูตรไม่มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่มีความสนใจในการอ่าน เขียน เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้ว
2. เมื่อเรียนอยู่ผู้เรียนขาดอุปกรณ์และหนังสือเรียน ทำให้ไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนอย่างจริงจัง
3. หลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้ว ผู้เรียนขาดหนังสือที่จะอ่านเพิ่มเติมในหมู่บ้าน เมื่อเวลาผ่านไปนาน ๆ ก็ทำให้ลืมหืมหนังสือได้ เช่นเดียวกับการลืมวิชาทักษะอื่น ๆ
4. อาจเกิดจากวิธีการสอนของครูซึ่งควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข¹

การลืมหืมหนังสือ ประมาณร้อยละ 33 นับเป็นการสูญเสียเปล่าในการลงทุนการศึกษาอย่างมาก คิดตามงบประมาณการลงทุนการศึกษา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,000 บาท การลืมหืมหนังสือประมาณหนึ่งในสามของจำนวนผู้เรียนทั้งหมด หมายความว่า เราต้องสูญเสียงบประมาณในการศึกษาถึงปีละ 2,000 ล้านบาท ซึ่งนับว่าเป็นการสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเป็นจำนวนมหาศาล

นอกจากผู้ที่จบประถมศึกษาปีที่ 4 แล้ว มีอัตราลืมหืมหนังสือในจำนวนที่สูงแล้วผู้ที่ยังจดจำหนังสือได้อีกประมาณสองในสามของผู้อ่านทั้งหมด ก็ไม่ได้รับประโยชน์จากหนังสือเท่าที่ควร เพราะไม่มีหนังสือต่าง ๆ อ่านเพิ่มเติม ความปรารถนาในการจัดการศึกษาที่ประชาชนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองหลังจากได้รับบริการทางการศึกษาโดยรัฐเป็นผู้จัดให้แล้ว เป็นเวลา 4 ปี เป็นความหวังที่เป็นไปได้ยาก เพราะจากสภาพสังคมชนบทในความเป็นจริงแล้ว ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น ต้องมีการออมทรัพย์เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นมากกว่า ต้องจัดหาเงินเพื่อซื้อหนังสือพิมพ์ หรือแม้ว่าผู้ฐานะดีพอที่จะ

¹ ยุทธ เศษคำรบ, คู่มือปฏิบัติงานการ จัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เขตศึกษา 8, หน้า 7 - 8.

จัดหาหนังสือพิมพ์มาอ่านได้ก็มีปัญหา เรื่องการติดต่อสื่อสาร ทำให้จากระบบการส่งหนังสือพิมพ์ที่
สามารถจัดส่งถึงมือผู้รับได้ทันเวลา กว่าจะได้รับข่าวสาร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็ล่วงไปแล้วหลายวัน
ทำให้คนในชนบทเสียเปรียบในการรับข่าวสาร ข้อมูลอันเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องจัดหาวิธีการบริการคนข่าวสารข้อมูลเป็นบริการขั้นพื้นฐาน

(Infrastructure) เช่นเกี่ยวกับการทำถนนหนทาง การไปรษณีย์โทรเลข และบริการสวนรวม
อื่น ๆ เพื่อให้บุคคลมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะได้รับข่าวสารข้อมูล และความรู้อันจะเป็นพื้นฐานใหญ่บุคคล
มีโอกาสที่จะแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิตต่อไปได้เท่าเทียมกัน¹ เพราะจากสภาพความเป็นจริง
ประชาชนในเมืองได้เปรียบในการรับข่าวสารต่าง ๆ มาก เพราะมีแหล่งข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ
มากมาย เช่น หองสมุดประชาชน มีร้านจำหน่ายหนังสือพิมพ์และหนังสือต่าง ๆ มากมาย มีการปาฐกถา
อภิปราย การฉายภาพยนตร์ โทรทัศน์ ส่วนในชนบทแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวดูเหมือนจะขาดไปทุก
ด้าน ในชนบทไม่มีร้านจำหน่ายหนังสือพิมพ์ หรือแม้แตรานคา รานกาแพ่ที่มีหนังสือพิมพ์ให้ลูกคาอ่าน
ส่วนใหญ่ชาวชนบทจะได้รับข่าวสารจากทางวิทยุเท่านั้น แต่รายการวิทยุในปัจจุบันก็มีคุณภาพที่ไม่น่าพอใจ
นัก การวิพากษ์วิจารณ์ข่าวก็มีน้อย ไม่ช่วยใหญ่ทั้งเกิดความคิดกว้างขวาง แต่ในหนังสือพิมพ์จะมีบทความ
บทวิจารณ์ข่าว ความรู้และความบันเทิงต่าง ๆ มากมาย ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความคิดกว้างขวาง
และทำให้เป็นคนมีหมื่นตากว้างไกล รู้จักคิด

← ๑๐ มี ท่อน
+ มี
ทุก
ทุก
คน
คน
คน
คน
all
↓
ใจ
ใจ

ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งที่ทางรัฐบาลจะต้องจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
เพื่อให้บริการหนังสือพิมพ์ให้ถึงมือประชาชนในหมู่บ้าน เป็นประจำทุกวัน ซึ่งเป็นวิธีการสร้างระบบ
การป้อนข่าวสาร ข้อมูลที่จำเป็นเข้าไปในหมู่บ้าน เพื่อที่จะช่วยให้ประชาชนทราบความเคลื่อนไหว
เกี่ยวกับสถานการณ์ของบ้านเมืองและของโลก และเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ที่จำเป็นในปัจจุบัน
เพื่อประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้รับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ เหมือนกัน ก็อาจกล่าวได้ว่าสังคม
ไทยได้ให้การศึกษาคือเรื่อง หรือการศึกษานอกโรงเรียนต่อประชาชนทั้งสองกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน

¹ สำนัศึกษา, กรม , คู่มือการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน , หน้า 6.

ทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

นอกจากที่อ่านหนังสือพิมพ์จะเป็นสถานที่ผู้อ่านมาไขว่คว้าเพื่อป้องกันการลืมนั่งสื่สำหรับ
ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว ที่อ่านหนังสือพิมพ์ยังเป็นสถานที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน
คือช่วยกันสร้างและร่วมกันจัดดำเนินการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ร่วมกันจัดหาวัสดุ หนังสือ
เอกสารประกอบการอ่านให้มากขึ้นตลอดจนช่วยกันดูแล ซ่อมแซมที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านให้
สภาพดีอยู่เสมอ นอกจากนี้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านจะเป็นสถานที่ช่วยปลูกฝังเด็กเล็กในหมู่บ้าน
ให้เป็นคนรักการอ่านหนังสือต่อไปในอนาคต

โครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

เนื่องจากเล็งเห็นประโยชน์และความจำเป็นในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
กองการศึกษาผู้ใหญ่จึงเริ่มโครงการที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2514 ที่อำเภอ
เกาะคา จังหวัดลำปาง ชั้นแรกได้ทำเป็นโครงการทดลองขึ้นในจังหวัดภาคเหนือ ต่อมาได้ขยาย
โครงการเรื่อย ๆ จนในปัจจุบันมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในทุก ๆ จังหวัดของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

1. เพื่อสนับสนุนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในเรื่องการจัดหาหนังสือให้นักศึกษาได้อ่าน
2. เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข่าวสาร มีความรู้เพื่อส่งเสริมให้พบข้อมูลในการตัดสินใจต่าง ๆ
3. เพื่อส่งเสริมการอ่านเป็นการป้องกันการลืมนั่งสื่
4. เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชน
5. เพื่อสร้างความร่วมมือและความเข้าใจกันระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชน
ด้วยกันให้มากยิ่งขึ้น

ยุทธ เศษคำรน , คู่มือปฏิบัติงานการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านเขตศึกษา 8

วิธีดำเนินงาน

1. กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพิจารณาอนุมัติโครงการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ซึ่งศึกษาธิการเขตเป็นผู้เสนอขอจัดตั้งมาตามแผนงานที่วางไว้เป็นปี ๆ กองการศึกษาผู้ใหญ่กำหนดจะจัดสรรงบประมาณสำหรับซื้อหนังสือพิมพ์รายวันให้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านแห่งละไม่เกินกว่า 2 ฉบับต่อวัน

2. จัดตั้งกรรมการดำเนินงานที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านขึ้นในแต่ละเขตและจังหวัดแยกออกไปดังนี้

2.1 คณะกรรมการระดับเขต ประกอบด้วย

ศึกษาธิการเขต	ประธาน
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เขต	เลขาธิการ
ศึกษานิเทศก์การศึกษาผู้ใหญ่	ผู้ช่วยเลขาธิการ

2.2 คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธาน
ศึกษาธิการจังหวัด	รองประธาน
หัวหน้าส่วนการศึกษา	กรรมการ
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์	เลขาธิการ
และกรรมการอื่น ๆ รวมแล้วไม่เกิน 7 คน	

2.3 คณะกรรมการระดับอำเภอ ประกอบด้วย

นายอำเภอ	ประธาน
ศึกษาธิการอำเภอ	กรรมการและเลขาธิการ
ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ	กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ
หัวหน้าหมวดการศึกษา	กรรมการ
สมาชิกสภาจังหวัด	กรรมการ
บุคคลอื่นที่เห็นสมควร เช่น พิจารณาอำเภอ เกษตร-อำเภอ อนามัยอำเภอรวมแล้วสมาชิกอย่างน้อย 7 คน	

2.4 คณะกรรมการระดับหมู่บ้าน ประกอบด้วย

คณะบุคคลที่ชาวบ้านคัดเลือกขึ้นมา จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน กำหนดหน้าที่ประธาน 1 คน นอกนั้นเป็นคณะกรรมการ คณะกรรมการประกอบด้วยกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน และบุคคลอื่นที่เหมาะสม เช่น เจ้าอาวาส ครู พัฒนาการประจำตำบล แพทย์ประจำตำบล ข้าราชการที่อยู่ในหมู่บ้านนั้น คนที่เป็นที่นับถือของชาวบ้าน หรือเจ้าของรถยนต์ที่รับส่งคนโดยสารในหมู่บ้านนั้น ผู้ได้รับเลือก จะไม่ได้รับเงินค่าตอบแทน แต่ถือว่าเป็นเกียรติแก่ผู้ได้รับการคัดเลือก

หน้าที่ของคณะกรรมการระดับต่าง ๆ

1. คณะกรรมการระดับเขตมีหน้าที่ ดังนี้
 - 1.1 ทำหน้าที่ประสานงานระดับต่าง ๆ.
 - 1.2 ออกนิเทศก์ตรวจเยี่ยม
 - 1.3 ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ
 - 1.4 เป็นศูนย์อบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่
 - 1.5 ติดตามประเมินผล และทำการวิจัย
2. คณะกรรมการระดับจังหวัด มีหน้าที่
 - 2.1 วางแผนจัดตั้งและขยายที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน มีการแต่งตั้งอนุกรรมการหรือศึกษานิเทศก์ ออกไปดูแลที่ตั้ง ความหนาแน่น ความต้องการ เส้นทางจัดส่ง รวบรวมข้อมูลที่คณะกรรมการระดับอำเภอส่งมา แล้วพิจารณากำหนดหมู่บ้านที่จะตั้ง โดยอาศัยเกณฑ์ของการศึกษาผู้ใหญ่วางไว้
 - 2.2 ประสานงานกับกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณรายงาณผลการดำเนินงาน เสนอปัญหาในการดำเนินงานที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และเสนอขอคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน

- 2.3 พิจารณาเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาราชการจังหวัดสิ่งยืมเล็กเปลี่ยนแปลง โยภยาย
ที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
- 2.4 ใ้โอนกรรมการหรือศึกษานิเทศก์การศึกษาผู้ใหญ่ออกตรวจเยี่ยมติดตาม
ผลงานและเสนอรายงานต่อประธานกรรมการ
- 2.5 ส่งเสริมคุณภาพของที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน โดยวางโครงการ
ประกวดที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และวางโครงการอาสาสมัคร
ปรับปรุงที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

3. คณะกรรมการระดับอำเภอ

เป็นบุคคลสำคัญในการช่วยเสริมสร้างจัดทำที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน หากขาดกรรมการระดับนี้แล้ว จะทำให้การปฏิบัติงานไม่ไ้ผลก็เพราะกรรมการระดับนี้เป็นผู้อยู่ใกล้ชิดกับผู้นำของท้องถิ่น ทราบปัญหาความตองการ และมีหน้าที่ช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

คณะกรรมการระดับอำเภอ มีหน้าที่

- 3.1. ประชาสัมพันธ์ในเขตปฏิบัติการ
- 3.2 ประชุม พบปะประชาชนชี้แจงให้ทราบวัตถุประสงค์
- 3.3 พิจารณา คัดเลือกหมู่บ้านและสถานที่ที่จะจัดตั้ง
- 3.4 ติดต่อตัวแทนจำหน่ายหนังสือพิมพ์และผู้ส่งหนังสือพิมพ์
- 3.5 ดูแล แก้ไขปัญหาและควบคุมการจัดส่งให้ เป็นปัจจุบัน
- 3.6 จัดทำแผนผังของที่อานหนังสือพิมพ์ ทำแผนที่แสดงเส้นทางสายส่งหนังสือพิมพ์
- 3.7 ออกพบปะ เยี่ยมเยียนให้คำปรึกษาและขอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์
- 3.8 ติดต่อขอความร่วมมือ การจัดหาหนังสือและเอกสารอื่น ๆ
- 3.9 พิจารณาคัดเลือก และเสนอรายชื่อกรรมการระดับหมู่บ้านต่อวุฒิสภาพิจารณาราชการ

4. คณะกรรมการระดับหมู่บ้าน

ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ควรเลือกจากบุคคลที่มีคุณลักษณะ

- เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้าน
- เป็นผู้มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- เป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่
- เป็นผู้มีความเป็นผู้นำและทำงานอย่างมีแผน
- เป็นผู้มองเห็นการณ์ไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน
- ตั้งบ้านเรือนอยู่ไกลที่อานหนังสือพิมพ์ หรือตั้งอยู่ไม่ไกลที่อานหนังสือพิมพ์มากนัก

คณะกรรมการประจำหมู่บ้านมีหน้าที่

- 4.1 เรียกประชุมชาวบ้าน แล้วชี้แจงวัตถุประสงค์และผลที่จะได้รับจากการจัดตั้งที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านขึ้น
- 4.2 เลือกสถานที่ตั้งและชักชวนประชาชนสร้างอาคารที่อานหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน
- 4.3 จัดหาเครื่องใช้อุปกรณ์ จัดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลอาคารสถานที่ รักษาซ่อมแซม และตกแต่งภายนอกภายในสถานที่อานหนังสือพิมพ์ ให้ผู้ที่มารับบริการได้รับความสะดวกปลอดภัย
- 4.4 ทำการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านมาใช้บริการนี้ และจัดกิจกรรมส่งเสริมที่เป็นประโยชน์บ่อย ๆ
- 4.5 พิจารณาคัดเลือกหนังสือพิมพ์ ทรวจตราการส่งหนังสือพิมพ์ ให้จัดส่งทุกวัน คอยติดตามเอาหนังสือคืนในกรณีที่มีการส่งขาดหายไป
- 4.6 จัดหาหนังสือเพิ่มเติมขึ้นทุก ๆ ปี
- 4.7 ประชุม พบปะหารืออย่างสม่ำเสมอ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีการจดบันทึกการประชุมไว้แล้ว รายงานผลการประชุมให้ทางอำเภอทราบทุก ๆ วันสิ้นเดือน

กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจะจัดส่งหนังสือพิมพ์สำหรับผู้ใหญ่ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพิ่มเติมจากสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ เพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งตัวแทนจัดส่งให้แล้วเป็นประจำ และจะประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการขอความร่วมมือช่วยเหลือ

เงินทุนสำหรับการดำเนินงาน

- จากงบประมาณของรัฐบาลจากส่วนกลาง
- จากงบประมาณของท้องถิ่น
- จากการบริจาคของประชาชน¹

ขั้นตอนของการดำเนินงานจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ในการดำเนินการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านนั้นต้องเดินทางไปพบปะประชาชนในหมู่บ้านนั้น เพื่อชี้แจงให้ชาวบ้านทราบถึงวัตถุประสงค์ แนวนโยบาย วิธีดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับว่ามีอะไรบ้าง ในการจัดสร้างที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ต้องขอคำปรึกษาและความร่วมมือกับเจ้าอาวาสในตำบลนั้น ตลอดจนครู คหบดีและบุคคลที่เป็นที่เคารพนับถือ มาพบปะปรึกษาหารือ ขอความร่วมมือในการดำเนินงาน ว่าควรระปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้การจัดตั้งดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามความต้องการของประชาชน คณะกรรมการจะต้องออกสำรวจหาข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน เช่น สภาพของชุมชน ปัญหาของประชาชน ความต้องการของหมู่บ้าน การคมนาคม การอาชีพและรายได้เฉลี่ย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปช่วยเหลือคนอื่น ๆ ต่อไป

ปัญหาของการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน มีปัญหาเรื่องการจัดส่งหนังสือพิมพ์ไม่สม่ำเสมอ ดังนั้น คณะกรรมการต้องเชิญตัวแทนส่งหนังสือพิมพ์มาร่วมพิจารณาเขาสามารถส่งหนังสือพิมพ์เป็นประจำสม่ำเสมอหรือไม่ เพราะถ้าส่งไม่สม่ำเสมอการจัดตั้งก็ไม่เกิดประโยชน์นัก เมื่อตัวแทนส่งหนังสือพิมพ์สามารถรับส่งหนังสือพิมพ์ได้คณะกรรมการต้องวางแผนในการการจัดตั้งต่อไปว่าจะทำอย่างไรเกี่ยวกับทุนสำหรับสร้างสถานที่ กำลังงาน วัสดุอุปกรณ์และใครเป็นผู้รับผิดชอบ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 16.

เมื่อวางแผนล่วงหน้าแล้ว หลังจากนั้นคณะกรรมการจะออกไปสำรวจในการเลือกสถานที่ตั้งที่
 อานหนึ่งสี่พิมพ์ประจำหมู่บ้าน โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ของกองการศึกษาผู้ใหญ่ เสนอแนะไว้แล้ว
 กำหนดวันปฏิบัติงาน แต่บางครั้งผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นจึงควรนำคณะกรรมการ
 หมู่บ้านไปดูที่จัดตั้งที่อานหนึ่งสี่พิมพ์ประจำหมู่บ้านของหมู่บ้านอื่น ๆ หรืออาจจะนำเอาภาพยนตร์
 หรือสไลด์เกี่ยวกับการจัดตั้งที่อานหนึ่งสี่พิมพ์มาฉายใหญ่ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจวิธีปฏิบัติงาน เมื่อ
 ส่วนใหญ่พอจะมองเห็นโครงสร้างการปฏิบัติงานแล้ว ก็ควรหาสถานที่และพิจารณาปรับพื้นที่และบริเวณ
 รอบ ๆ ในหากุ ขณะเดียวกันก็ประกาศรับบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์แรงงานจากประชาชน แล้วมอบ
 หมายหน้าที่ให้แต่ละฝ่ายร่วมกันจัดทำ ต่อจากนั้นก็ดำเนินการสร้างจนเสร็จเรียบร้อย เมื่อเสร็จแล้ว
 ก็มีการพิจารณาตกแต่งภายในและทำพิธีเปิด พิธีทางศาสนาและจัดพิธีมอบใบแต่งตั้งกรรมการบริหาร
 ระดับตำบล เป็นอันเสร็จพิธี

การเลือกสถานที่จัดตั้งที่อานหนึ่งสี่พิมพ์ประจำหมู่บ้าน

สถานที่ตั้งที่อานหนึ่งสี่พิมพ์ประจำหมู่บ้านควร จะเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดหากเป็น
 ทำเลที่ไม่เหมาะสมแล้ว จะทำให้ประชาชนมาเรียน หรือ ไม่กล้ามาใช้เลย เพราะฉะนั้นสถานที่ที่ควร
 พิจารณาควรจะเป็นสถานที่ที่ลักษณะดังต่อไปนี้

1. ที่อานหนึ่งสี่พิมพ์ควรตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน ประชาชนสามารถไปมาสะดวก ที่ตั้งไม่ควร
 เข้าไปอยู่ในกุฏิพระ โรงเรียน หรือบ้านของคนอื่น ทำให้ดูมาใช้ไม่สะดวกใจ
2. ตั้งอยู่ไกลทางแยก ทางร่วมของหมู่บ้าน ทางแยกและทางร่วมจะเป็นที่หนึ่ง รอดรถ
 ออกหมู่บ้าน ชาวบ้านจะไ้ดูอานหนึ่งสี่พิมพ์ขณะ รอด
3. ไกลทางออกรถหรือท่าเรือ
4. อยู่หน้าวัด เพราะส่วนใหญ่บริเวณหน้าวัดจะมีที่ว่างพอที่จะสร้างที่อานหนึ่งสี่พิมพ์
 และวัดจะมีบ้านใกล้เคียงล้อมรอบ บางครั้งอาจมีรถยนต์ประจำทางมาจอดรับส่งผู้โดยสาร บรรดา
 ชาวบ้านมาเที่ยวจะแวะเข้าอานไ้สะดวก

5. ตั้งอยู่ข้างตลาดคนัก จะทำให้ผู้มาตลาดคนักสนใจอ่านหนังสือพิมพ์
6. ตั้งอยู่หน้าโรงเรียนหรือใกล้กับที่จอดรถยนต์ประจำทางหรือตั้งอยู่ใกล้ร้านกาแฟ
7. ตั้งอยู่ใกล้กับที่พักโดยสารรถประจำทาง

ในท้ายที่สุดถ้าหาที่ตั้งที่เหมาะสมไม่ได้ อาจจัดใกล้กับร้านกาแฟหรือใกล้กับบ้านบุคคล เพื่อให้เขาช่วยดูแลรักษาให้ บ้านที่ตั้งควรเป็นที่ ๆ คนไปมาซื้อของบ่อย ๆ

การพิจารณาเลือกที่ตั้งของพิจารณาอย่างรอบคอบ ของเป็นที่ ๆ คนไปมาสะดวก ปลอดภัย มีบรรยากาศเป็นกันเอง ทุกคนเป็นเจ้าของ ไม่มีพิธีรีตอง การจัดส่งหนังสือพิมพ์สะดวกง่ายไม่มีปัญหา

วัตถุประสงค์จำเป็นสำหรับที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

1. ที่วางหนังสือพิมพ์เพื่อไม่ให้หนังสือพิมพ์อยู่กระจัดกระจาย ไม่เป็นระเบียบ
2. ไม่นับหนังสือพิมพ์ 9 อัน เพื่อจะช่วยให้ผู้อ่านทราบว่ามีกี่ฉบับไหนเป็นหนังสือพิมพ์ใหม่ สามารถเลือกหยิบจ่ายสะดวกสบาย
3. คุ้เก็บหนังสือ เพื่อใช้กับหนังสือพิมพ์และเก็บหนังสือข่าวสารทางราชการที่อ่านแล้ว
4. โต๊ะอ่านหนังสือ มีประโยชน์แก่ผู้อ่านที่จะนำเอาหนังสือพิมพ์มาวางอ่านตามสบาย
5. พระบรมฉายาลักษณ์ ธงชาติ และพระพุทธรูป เพื่อเป็นจตุรรมแห่งความยึดมั่น
6. เครื่องทำความสะอาดและถังขยะ
7. น้ำดื่มที่สะอาด
8. สมุดทะเบียนรับหนังสือพิมพ์ประจำวัน เป็นการตรวจว่าหนังสือพิมพ์วันไหนขาดหายไปบ้าง
9. ม้านั่งมีพนักพิง อาจเป็นม้ายาว หรือม้านั่งตามระเบียบรอบ ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้พักผ่อนอย่างสบาย
10. กระดานคำสำหรับนัดหมายงาน หรือเขียนสรุปหัวข้อข่าวที่สำคัญประจำวัน
11. กระดานป้ายรายชื่อคณะกรรมการ รายงานหมู่บริจาคช่วยเหลือ สถิติแผนที่ส่งเขปหมู่บ้าน
12. ป้ายชื่อที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

13. แผนป้ายประกาศจะไ้ค้แจงขารสารสำคัญ ๆ ตามที่นำสนใจหรือการน้ค้หมายของ
หมุ่บ้าน

14. ป้ายคำขวัญเชิดชูวณิไ้หมุ่อาานหนังสือ คำขวัญต่าง ๆ จะกระตุ้ใหญ่มาใ้เก้ค้ความ
ค้ันตัว อยากรบร้ปรุงและพัฒนาคนเองใ้ค้กาาหน้าย้ง ๆ ขึ้นไปอ้ก¹

เกณนิมาตรฐานชั้นค้่าของที่อาานหนังสือพิมพิระจำหมุ่บ้าน

1. สคานที่ควรวอยู้ในค้ชุมชน มีเนื้อที่พอสมควรวที่จะชยายงานค้ไปค้
2. อาคารเป็นเอกเทศ มีความมั่นคงการ ขนาด 4 + 6 เมตรเป็นอยางนอย
3. โค้สำหรับที่อาานหนังสือพิมพิอยางนอย 1 ค้ัว และม้มีมาน้งอยางนอยน้งค้ไ้ประมาณ

10 คน

4. มีค้วางหนังสือพิมพิ 1 ค้วางหนังสือพิมพิอยางนอย 9 ฉบับ
5. มีค้เกบหนังสือพิมพิเกา อยางนอย 1 ค้
6. มีกระคานค้่าหรือปายนิเทศ
7. มีปายช้ขอที่อาานหนังสือพิมพิระจำหมุ่บ้าน ขนาดพอเหมาะกับค้ัวอาคาร
8. มีค้หนังสือ 1 ค้ัง และค้องหาหนังสือมาเพิ่มอยางนอยจ้ำนวนน้งค้และเพิ่มขึ้นทุกปี

งานวิจัยเก้ียวกับที่อาานหนังสือพิมพิระจำหมุ่บ้าน

สำหรับงานวิจัยเก้ียวกับที่อาานหนังสือพิมพิระจำหมุ่บ้าน ยังไม่มีค้ผู้ทำการวิจัยมากน้ก
เน้ืองจากค้องการที่อาานหนังสือพิมพิเป็นค้องการใหม่ ในปี พ.ศ.2517 ยุทธ เกษค้ำรณและ
ค้ณะ ค้ไ้ทำการวิจัยเก้ียวกับ "ล้ักษณะและสคภาพของที่อาานหนังสือพิมพิระจำหมุ่บ้าน " เขตค้ึกษา 8
ค้โดยน้ิวค้ตุ้ประสงค้ เพื่อค้ึกษาถึงล้ักษณะและสคภาพของที่ อาานหนังสือพิมพิระจำหมุ่บ้าน

¹ เร้ืองเก้ียวกัน, หน้า 30 - 32.

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 108 แห่ง ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตศึกษา 8 โดยสุ่มตัวอย่างจังหวัดละ 25 % การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ ร้อยละ

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โดยทั่วไป สภาพของที่อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่สะอาดเรียบร้อยดี ประชาชนให้ความสนใจมาอ่านมาก
2. คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่การศึกษาไม่ค่อยมาเยี่ยมที่อ่านหนังสือพิมพ์มากนัก
3. เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์สำหรับที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน พบว่าบางแห่งยังมีไม่เพียงพอ
4. เกี่ยวกับค่านับบริหารงานของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ดูแลที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีแผนการในการปรับปรุงงาน และการประชุมเป็นประจำไม่กี่แห่ง และการจัดหาหนังสือใหม่พาเพิ่มยังมีน้อย
5. เกี่ยวกับค่านับประชาสัมพันธ์และค่านับบริหาร ส่วนใหญ่การประชาสัมพันธ์ ได้ผลดีทั้งคณะกรรมการและปายประกาศ สำหรับการบริการส่วนใหญ่ให้บริการดี แต่มีการบริการไฟฟ้าไม่มากนัก
6. ค่านับให้ความร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชน ส่วนใหญ่ประชาชนให้ความร่วมมือช่วยเหลือในค่านับการก่อสร้างและปรับปรุงที่อ่านหนังสือพิมพ์ให้ดีขึ้นเสมอ¹

¹ ยุทธ เศษคำรน , คู่มือปฏิบัติงานการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เขตศึกษา 8
หน้า 80 - 100.

ในปี พ.ศ. 2519 จิรายุ คาศรี ได้ทำการวิจัยความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ผู้เกี่ยวข้องกับที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านและผลที่ประชาชนในจังหวัดลำปาง ได้รับจากที่อ่านหนังสือพิมพ์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ผู้เกี่ยวข้องของที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน กิจกรรมเกิดขึ้นหลังจากการอ่าน ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับและสิ่งที่ประชาชนต้องการ รวมทั้งความเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับที่อ่านหนังสือพิมพ์และต้องการวิเคราะห์ทุกความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาล และผลที่ประชาชนได้รับมีความขัดแย้งหรือสอดคล้องกันประการใด

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งที่อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 87 คน กรรมการที่อ่านหนังสือพิมพ์ในจังหวัดลำปาง จำนวน 75 คน และประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านที่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 150 คน และประชาชนที่เขาไปใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ 15 แห่ง ที่สุ่มได้จำนวน 1,767 คน จากนั้นผู้วิจัย ได้นำข้อมูล ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

1. จำนวนผู้เข้าใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน มีจำนวนวันละ 18 คน ต่อแห่ง ซึ่งสูงกว่าความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่คาดว่าจะมีคนมาใช้ที่อ่านหนังสือพิมพ์วันละ 13 คน จึงจะคุ้มกับการลงทุน วันละ 3 บาท
2. สิ่งที่ประชาชนต้องการ จากที่อ่านหนังสือพิมพ์ คือ ความรู้ด้านอาชีพและความรู้ทั่วไป
3. ประชาชนต้องการหนังสือพิมพ์และเอกสารประจำที่อ่านหนังสือพิมพ์เสมอแต่ไม่มาก

ทันเวลา

4. ลักษณะที่อ่านหนังสือพิมพ์ทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาล และกรรมการที่อ่านหนังสือพิมพ์ต้องการให้สร้างอาคารเป็นเอกเทศมากที่สุด และควรจะให้กรรมการและชาวบ้านเป็นผู้ดูแลที่อ่านหนังสือพิมพ์

จิรายุ คาศรี , "ความคาดหวังของเจ้าหน้าที่รัฐบาล เกี่ยวกับที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน และ ผลที่ประชาชนในจังหวัดลำปางได้รับ " , (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกวิชาบริหารวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519), หน้า 109 -120